

VERSLAG

Jan Wallyn

Datum: 16 mei 2019

Jan Wallyn (Directeur Zinnema): Van toeleiding en inclusie naar echt mede-eigenaarschap realiseren. Jan keerde de werking van Zinnema binnenstebuiten en heeft een eigen kijk op participatie en mede-eigenaarschap van kunstenaars en makers in de Brusselse context.

Verslag:

- Zinnema heeft in seizoen 16-17 met het project “I have a dream” een omslag gemaakt waarbij een externe artistiestendenktank van 7 mensen (waarvan 6 mensen van Afrikaanse diaspora) het seizoen volledig in handen kregen met volledige transparantie in budgetten, werking en planning. De leden van de artistiestendenktank konden hun eigen engagement bepalen.
- Jan, toen artistiek leider, zette zelf een stap opzij, omdat het verhaal van dekolonisatie niet geleid kan worden door iemand wit.
- Het was een participatief traject in twee fasen:
1^e fase - Verwachtingen van de samenwerking scherpstellen. Welke methode is er nodig om die samenwerking goed te laten verlopen?
2^e fase - Programmeren, cureren, coaching, productie.

Resultaten

- Mensen worden geen onderwerp, maar eigenaar.
- Eigenaarschap creëert betrokkenheid.
- Die betrokkenheid was er al heel vroeg in het traject, eigenlijk nog voor het begin van het traject: project en methode werden samen gevormd. **Een participatietraject begint voor het begint.** De mensen zelf kiezen wat en hoe. Anders zet je ze toch maar neer als pionnetjes binnen je eigen doelstellingen en kaders.
- Het seizoen “I have a dream” heeft gezorgd voor meer reguliere en sterk meer thematische projectaanvragen. De publieksopkomst is ook sterk gestegen.
- De RvB is grondig veranderd, net zoals het personeel. Mensen uit de artistieke denktank zijn deel gaan uitmaken van RvB en van het team.

Pleidooi

- Als mensen mee beslissen, beslissen ze vaak mee in een bestaande structuur. Laat de mensen die mee beslissen ook die structuur mee bepalen. Op die manier begrenst je hun beslissingen niet vooraf.
- Laat je eigen kader los.

Kritische bedenkingen

- Het witte instituut werd er onbetwist beter van, maar de zwarte vrijwilligers van de artistiestendenktank deden dit in hun vrije tijd. Zij die het werk verrichtten, plukten er niet altijd de vruchten van.
- Kloof tussen de participatiegroep en de reguliere staf: er bestonden twee verschillende leefwerelden, dat zorgde soms voor frictie. De taakverdeling was niet altijd duidelijk.
- Vrijwilligerswerk is mooi en belangrijk, maar niet iets waar iedereen ruimte voor heeft.

Interessante quote(s):

“Een participatietraject begint voor het begint.”

“Fricctie is waardevol, maar je moet je bewust zijn van wie daar de hoogste prijs voor betaalt.”

Waar kwamen veel vragen, opmerkingen, reacties of bedenkingen over?

Het begrip fricctie.

- Op welke manier ga je om met fricctie tussen het verleden en nieuw spoor? Véeel praten en blijven hameren op het waarom van de keuze om tradities overboord te gooien. Nadenken over historiek achter beslissingen.
- Fricctie is waardevol, maar je moet je bewust zijn van wie daar de hoogste prijs voor betaalt.
- Hoe evolueert die fricctie?
- De grootste tegenstanders worden soms de grootste bondgenoten, als je het verhaal tenminste goed kunt aan boord brengen en uitleggen.

Taal is ontzettend belangrijk.

- Blijf niet steken in windowdressing, maar denk na over je taal en wat die betekent. Zinnema spreekt zo zelf niet meer van diversiteit, maar van machtsherverdeling. [Demos heeft hier een goede publicatie over.](#)

Probeer. Fouten maken doe je sowieso, maar welke weet je nooit als je het niet probeert.

Wat onthoud je voor de toekomst van het jeugdwerk?

Hoe kunnen we macht herverdelen?